Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek aan de Grimbergsesteenweg te Grimbergen

Annelies De Raymaeker

Kessel-Lo, 2016
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek aan de Grimbergsesteenweg te Grimbergen

Annelies De Raymaeker

Kessel-Lo, 2016
Studiebureau Archeologie bvba

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch bureauonderzoek aan de Grimbergsesteenweg te Grimbergen

Initiatiefnemer:	Matexi Projects NV
Projectleiding:	Maarten Smeets
Erkend archeoloog:	Annelies De Raymaeker
Auteurs:	Annelies De Raymaeker
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2016, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Inhoudstafel p. 1

Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek p. 3

1.1 Beschrijvend gedeelte p. 3
1.1.1 Administratieve gegevens p. 3
1.1.2 Archeologische voorkennis p. 4
1.1.3 Onderzoeksopdracht p. 5
1.1.4 Beschrijving van de geplande werken p. 6
1.1.5 Werkwijze p. 9

1.2 Assessmentrapport p. 10
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied p. 10
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied p. 15
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied p. 22
1.2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied p. 23
1.2.5 Synthese p. 24
1.2.6 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek p. 24
1.2.7 Samenvatting voor een niet gespecialiseerd publiek p. 25

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen p. 27

2.1 Administratieve gegevens p. 27
2.2 Gemotiveerd advies p. 29
2.3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem p. 30
2.3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen p. 30
2.3.2 Onderzoeksstrategie, methode en technieken p. 31

Bibliografie p. 33

Bijlagen

Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2016E82

Aanleiding: De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. De nota werd opgemaakt voor een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in een projectgebied dat buiten de vastgestelde archeologische zones ligt en met een oppervlakte van 5250 m^2 en een voorziene bebouwde oppervlakte van 2186,16 m^2.
Daarmee valt de verkavelingsvergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m^2 of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).

Erkend archeoloog:	Annelies De Raymaeker, OE/ERK/Archeoloog/2016/00148 Studiebureau Archeologie bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Locatie:	Grimbergen, Strombeek-Bever, Grimbergsesteenweg (fig. 1.1 en 1.2) *Bounding box*: punt 1: x: 149206, y: 178514 punt 2: x: 149365, y: 178399 Grimbergen, Afd. 3, Sectie G, percelen 388h2 en 388k2 (fig. 1.3)
Periode uitvoering:	6 – 9 december 2016
Relevante termen:	bureauonderzoek, zandleembodem, Romeins bewoning, verstoring
Verstoorde zones:	Centraal op het terrein staat een gebouw (fig. 1.5).

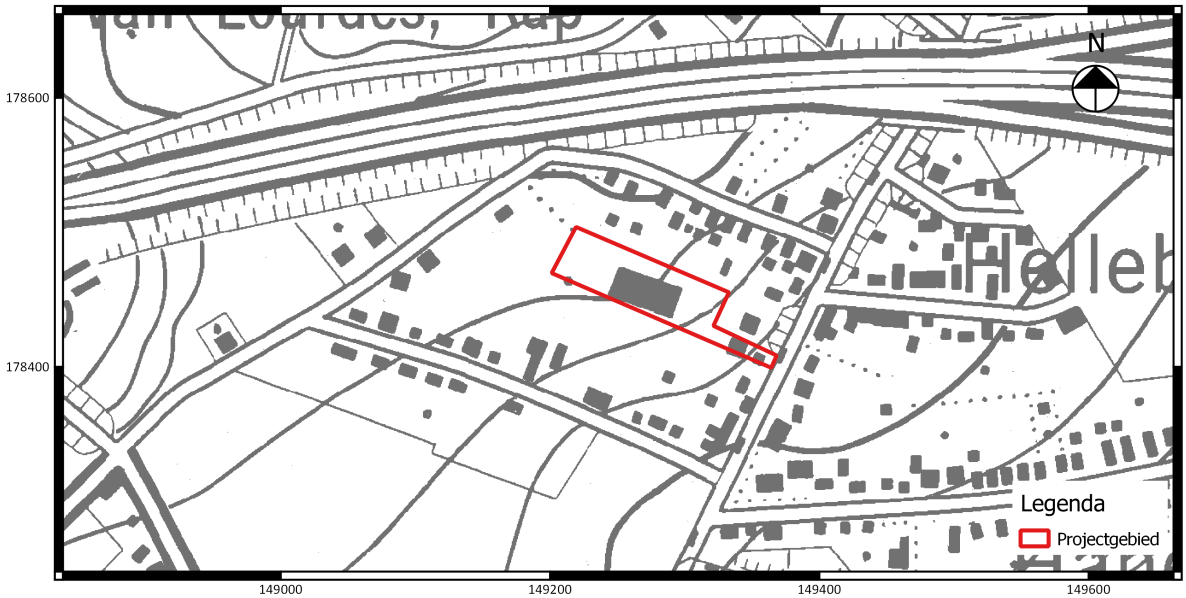

Fig. 1.1: Uittreksel van de topografische kaart met situering van het projectgebied (©Databank Ondergrond Vlaanderen).

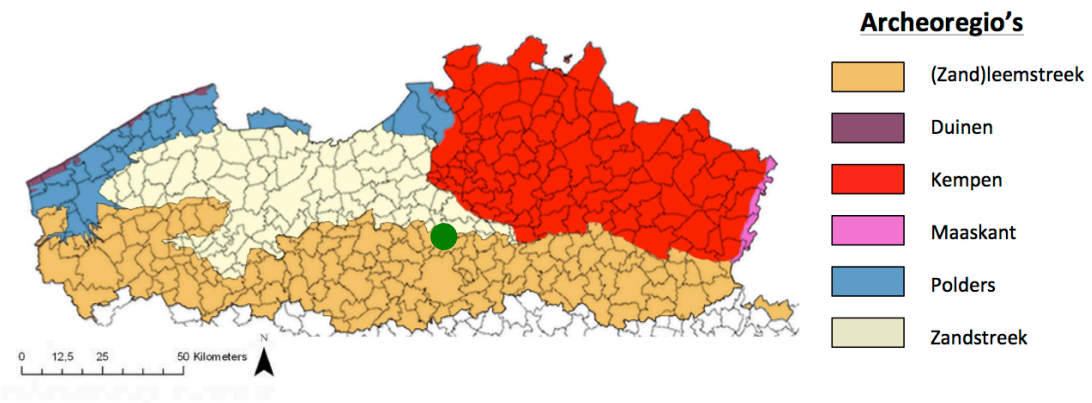

Fig. 1.2: Situering van het projectgebied binnen de verschillende Vlaamse archeoregio's[1].

Fig. 1.3: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

1.1.2 Archeologische voorkennis

Niet van toepassing.

[1] https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie

1.1.3 Onderzoeksopdracht

Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen.
De Code Goede Praktijk draagt een aantal mogelijke fasen aan, opgedeeld in prospectie zonder ingreep in de bodem (bureaustudie, landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek, veldkartering) en prospectie met ingreep in de bodem (verkennend archeologisch booronderzoek, waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten, proefputten in functie van steentijd artefactensites). Na voltooiing van elke fase in het vooronderzoek wordt afgewogen of verder vooronderzoek noodzakelijk is en wat de aard van dat vooronderzoek is. Na iedere fase in het vooronderzoek volgt verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek onvoldoende informatie gegenereerd is om:

- de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven.
- een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen.
- een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken.
- een plan van aanpak voor een behoud in situ op te maken.

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria, aangezien het doel van een archeologisch vooronderzoek immers is om met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bovenstaande informatie te kunnen leveren:

- Is het mogelijk deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het nuttig deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het overdreven schadelijk voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het noodzakelijk deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Vraagstelling:

- Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?
- Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?
- Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?
- Moeten er bijkomende maatregelen genomen omwille van eventuele aanwezige sites?
- Maak een plan van aanpak op voor een eventueel vervolgonderzoek.
- Kunnen maatregelen voorgesteld worden voor een eventueel behoud in situ van een aanwezige archeologische site? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?

Randvoorwaarden:
Op het terrein staat momenteel nog een gebouw met daarrond over nagenoeg de hele oppervlakte verharding. Het gebouw zou deels onderkelderd zijn, maar concrete gegevens hieromtrent zijn er niet. Het gebouw zelf is op dit moment ook niet toegankelijk voor controle. De afbraak van de gebouwen en de verharding zit mee in het verkavelingsdossier.

1.1.4 Beschrijving geplande werken[2]

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 5250 m^2. Op het terrein wordt een verkaveling[3] gepland (fig. 1.4) waarbij 11 woningen (rode vlakken, met een totale oppervlakte van 990 m^2) worden voorzien. De verkavelingvergunning werd reeds afgeleverd in december 2016. De archeologienota kadert in de aanvraagprocedure voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van de wegenis en de nutsvoorzieningen gepland (geel, ca. 1088,16 m^2) en de aanleg van 9 parkeerplaatsen (grijs, 108 m^2).

De rest van het terrein wordt ingekleurd als tuinzone en zone voor openbaar groen (groen).

Voor de aanleg van de infrastructuur (o.a. rioleringen) wordt lokaal tot op een maximale diepte van 3,5 m gegraven. De afbraak van de huidige bebouwing en verharding (fig. 1.5) werd mee opgenomen in het verkavelingsdossier en zal voorafgaand de aanleg van de wegenis worden uitgevoerd.

[2] Alle informatie met betrekking tot de geplande werken werd aangeleverd door de opdrachtgever. Alle beschikbare informatie wordt vermeld in de archeologienota.
[3] Het verkavelingsplan wordt ook digitaal meegegeven met de archeologienota.

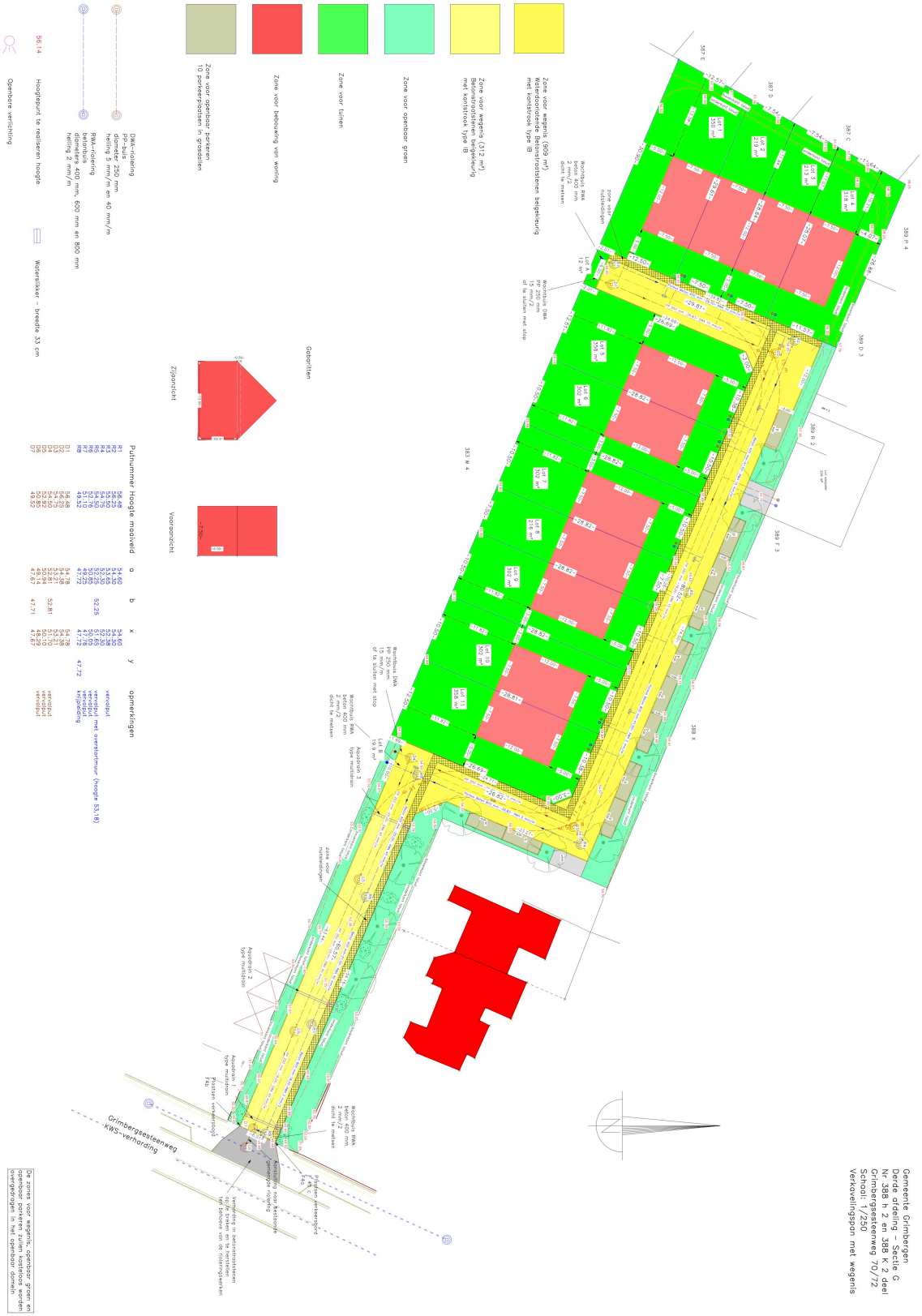

Fig. 1.4: Verkavelingsplan met aanduiding van de verschillende zones die gepland worden.

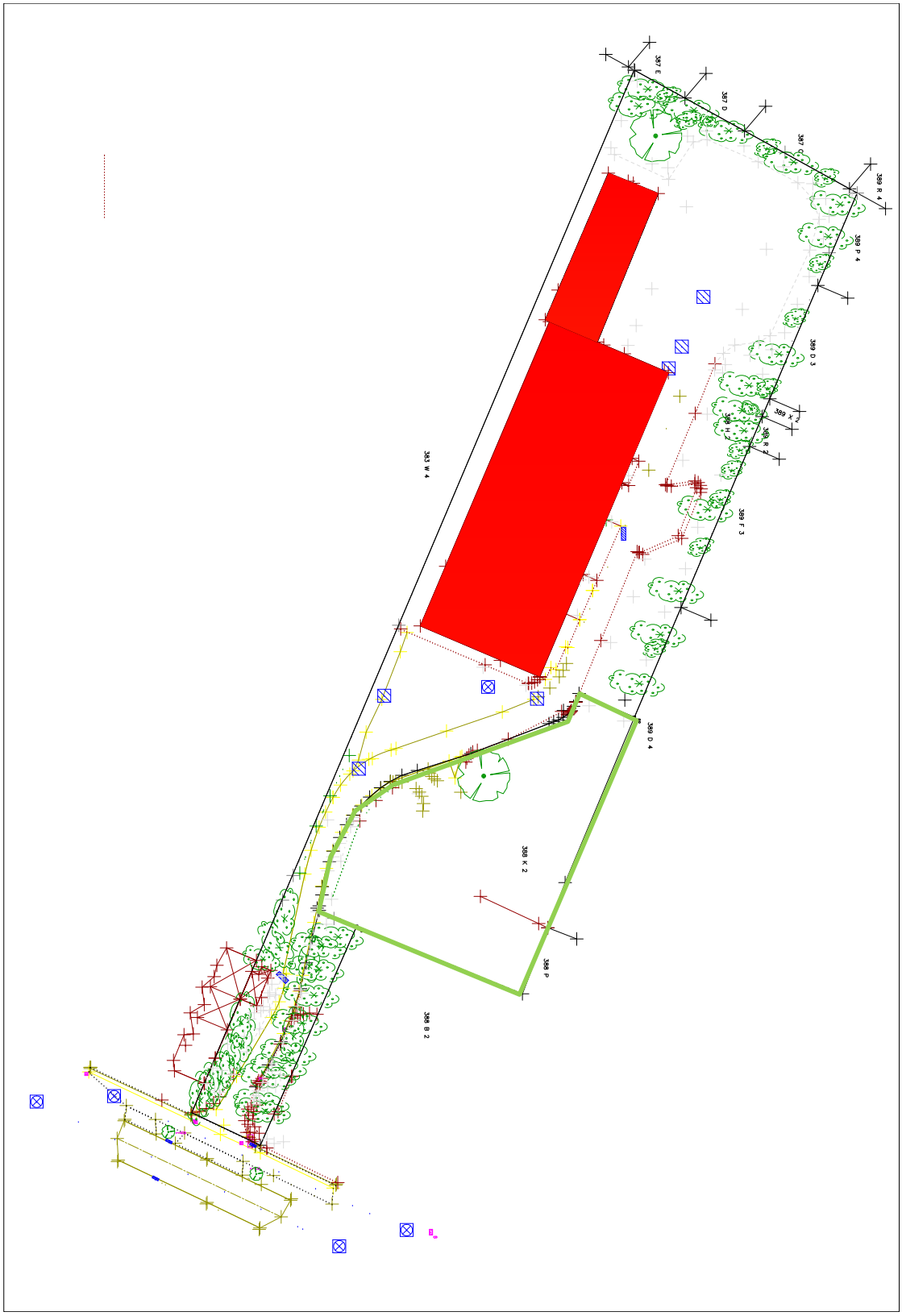

Fig. 1.5: Zicht op de bestaande toestand met de huidige bebouwing (rood) en enkel in de oostelijke hoek geen verharding (groen).

1.1.5 Werkwijze

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online onderzocht via www.dov.vlaanderen.be. Op basis van de onderzochte kaarten werd gepoogd een duidelijk beeld te verkrijgen van de landschappelijke en bodemkundige ligging van het projectgebied (conform de Code van Goede Praktijk art. 12.5.2.1 en art. 12.5.2.2). Hiervoor werd gebruik gemaakt van volgende kaarten:

- Bodemkaart
- Tertiair Geologische kaart
- Quartair Geologische kaart
- Bodemerosiekaart
- Bodembedekkingskaart
- Digitaal Hoogtemodel (DHM II)

De geomorfologische kaart kon niet worden geraadpleegd omdat deze enkel beschikbaar is voor de provincie West-Vlaanderen.

Van het tot nog toe uitgevoerde historisch en heemkundig onderzoek is een stand van zaken opgemaakt met betrekking tot het onderzoeksgebied op basis van de beschikbare publicaties. Het historisch kaartmateriaal en luchtfoto's is gegeorefereerd geraadpleegd via het geoportaal van het agentschap Onroerend Erfgoed en bijkomend kaartmateriaal werd opgezocht via www.cartesius.be . Het gebruikte kaartmateriaal werd geselecteerd op basis van de nauwkeurigheid en de aanwezige geschiedkundige gegevens (conform de Code van Goede Praktijk art. 12.5.1.2). Volgende kaartmateriaal en luchtfoto's werden geraadpleegd:

- Ferrariskaart (1770-1777)
- Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)
- Vandermaelenkaart (1846-1852)
- Luchtfoto's (1971, 2000-2003, 2012)
- Topografische kaarten (1872, 1892, 1932, 1996)

Het belangrijkste beschikbare historische kaartmateriaal werd geraadpleegd om de geschiedenis van het grondgebruik gedurende de laatste eeuwen zo goed mogelijk na te gaan. Deze informatie kan een impact hebben op de kwaliteit van het eventueel aanwezige bodemarchief en de bewaring ervan. Bijkomend archiefonderzoek is niet uitgevoerd omdat uit de analyse van het historisch kaartmateriaal geen grondgebruik naar voor komt dat dit noodzakelijk maakt. Het kaartmateriaal wijst op een zeer lage bewoningsdensiteit in het verleden. Een grondige studie van de beschikbare archivalische bronnen kan wel bijkomende informatie aandragen voor de middeleeuwse geschiedenis van het onderzoeksgebied, maar een dergelijk onderzoek is van een dusdanige omvang dat dit niet past binnen een archeologienota.

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied

Het projectgebied is een rechthoekig terrein dat deels grenst aan de Grimbergsesteenweg. Het is gelegen op een hoogte van 50 – 57m TAW en maakt deel uit van de archeo-regio van de zandleemstreek (fig. 1.2). De afwatering van het terrein gebeurt via de Bergmansbeek en behoort tot het Dijlebekken. Het projectgebied ligt op de zuidelijke flank van een heuvelrug. Het terrein helt af naar de straat toe met een maximaal hoogteverschil van ca. 7m (fig. 1.7 en fig. 1.8). Op de bodemerosiekaart staat Grimbergen als "sterk erosiegevoelig" gekarteerd, de helling van het onderzoeksgebied zal hier uiteraard ook aan bijdragen (fig. 1.9). De bodembedekkingskaart (fig. 1.10) karteert het projectgebied als grotendeels bebouwd en voorzien van verharding.

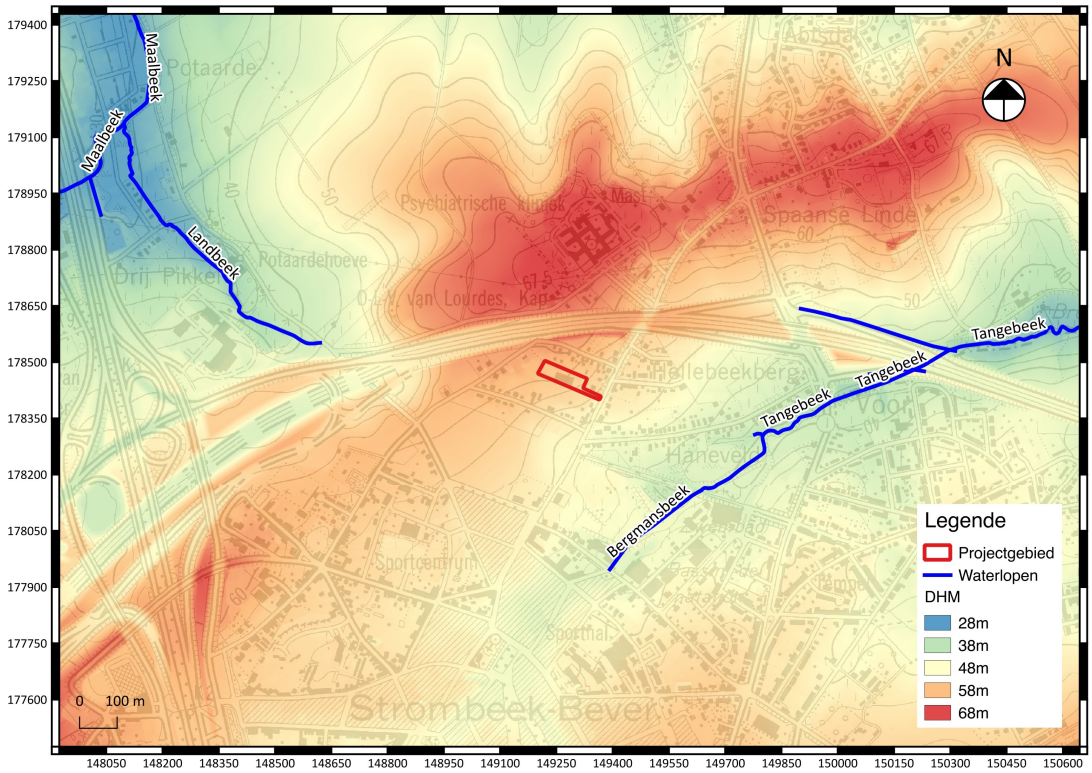

Fig. 1.6: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel (DHM II) met aanduiding van het projectgebied.

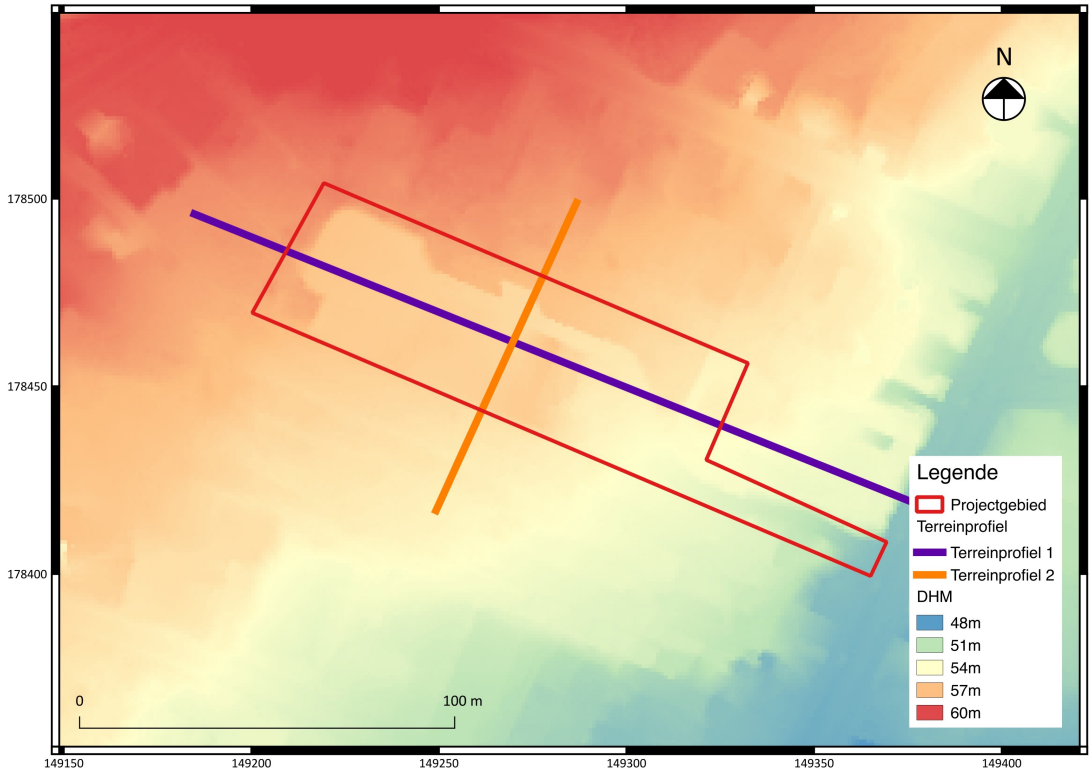

Fig. 1.7: Detail uit het digitaal hoogtemodel (DHM II) met aanduiding van het projectgebied en twee geplaatste terreinsneden.

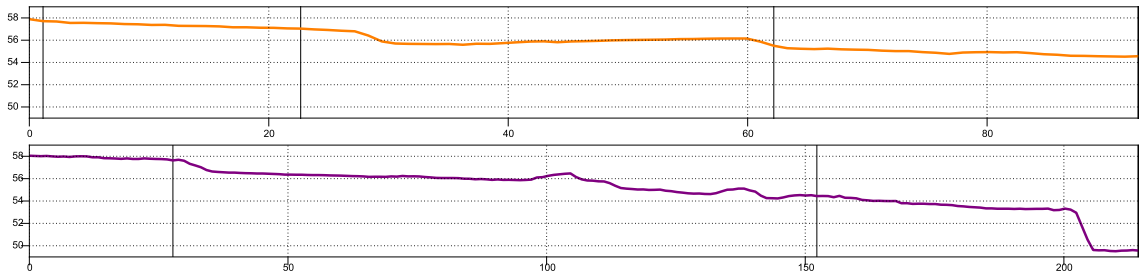

Fig. 1.8: Hoogteverloop ter hoogte van het projectgebied.

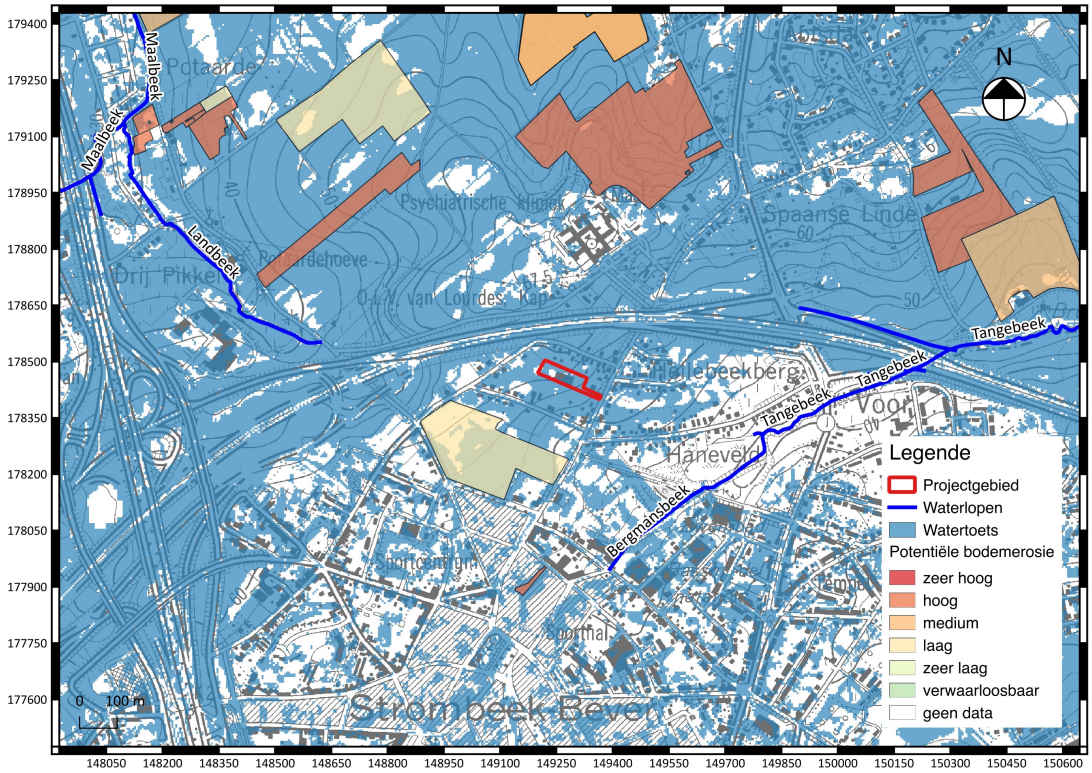

Fig. 1.9: Uittreksel uit de bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied.

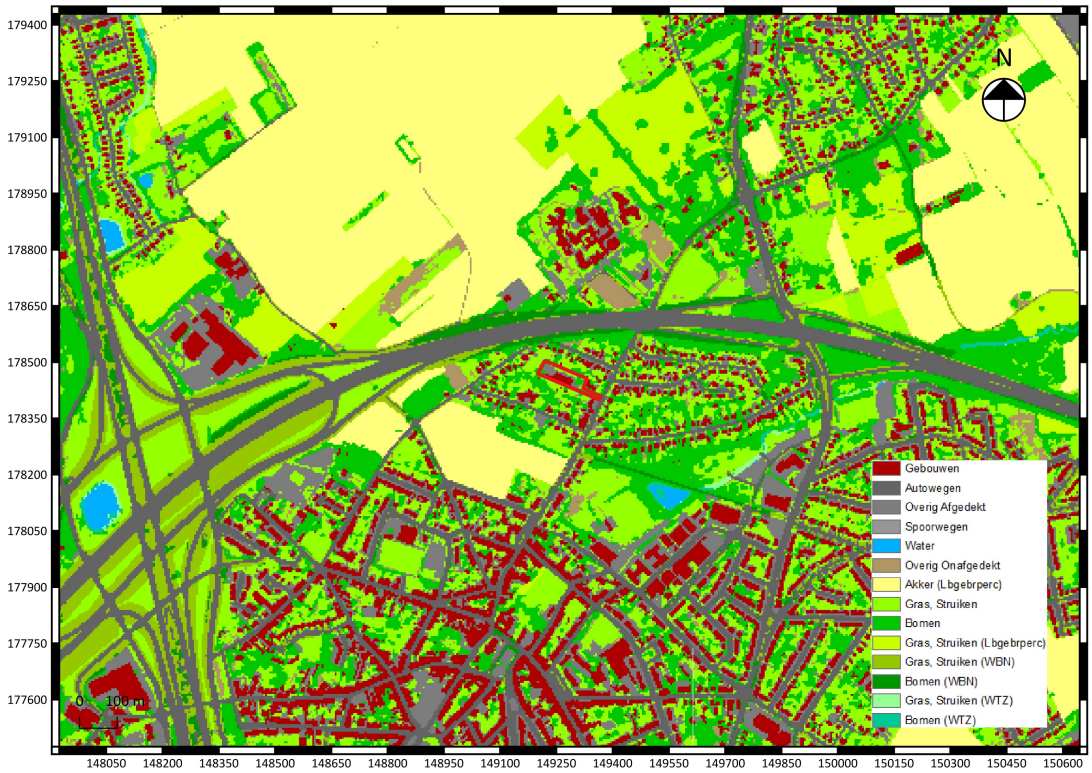

Fig. 1.10: Uittreksel uit de bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied.

Op de bodemkaart (fig. 1.11) is het projectgebied gekarteerd als Aba1, dit is een droge leembodem met een textuur B horizont. De zone net ten zuiden hiervan wordt als Abp(c) aangeduid, een droge leembodem zonder profielontwikkeling met een bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte. De vruchtbaarheid van deze bodemseries hebben in het verleden steeds een grote aantrekkingskracht uitgeoefend op de mens.

Onder het projectgebied bevinden zich sedimenten die behoren tot de formatie van Maldegem (fig. 1.12). Deze formatie dateert uit het Laat Eoceen. Bij de formalisering van de lithostratigrafische indelingen van het Paleogeen werden de onderste lagen van het klei-zand complex van Kallo, namelijk de a1, s1, a2, s2,en a3, samen met de onderliggende Zanden van Wemmel samengevoegd in de Formatie van Maldegem. De Formatie van Maldegem bestaat uit de volgende leden; het Lid van Onderdijk, het Lid van Buisputten, het Lid van Zomergem, het Lid van Onderdale, het Lid van Ursel, het Lid van Asse en het Lid van Wemmel. Specifiek bevinden zich onder het projectgebied de Leden van Ursel, Onderdale en Wemmel.

Het Zand van Onderdale (MaOn) bestaat uit donkergrijs siltig middelmatig fijn zand dat glauconiet- en glimmerhoudend is. Er werden geen macrofossielen in aangetroffen. Deze zanden werden vroeger traditioneel de zanden van Asse genoemd.
Het bovenste gedeelte van de Klei van Ursel - Asse bestaat uit een homogene, grijsblauwe klei die het Lid van Ursel (MaUs) genoemd wordt en die geleidelijk, via een textuurverlichting en een toename van het glauconiet, overgaat in het Lid van Asse (MaAs). Dit bestaat uit glauconiethoudende klei met plaatselijk vooral aan de basis grof glauconietzand dat beschreven staat als de 'bande noire' . Deze twee leden werden vroeger traditioneel samen als de klei van Asse of ook nog als Bartoniaan klei aangeduid.
De overgang van het Lid van Asse naar het onderliggende Lid van Wemmel (MaWe) gebeurt geleidelijk doch valt op door het verschijnen van Nummulites wemmelensis en door een sterke afname van het glauconiet gehalte. Het Zand van Wemmel vangt onderaan aan met een meestal goed ontwikkelde grovere basislaag, waarin naast Nummulites wemmelensis, talrijke gerolde N. Laevigatus en afgeronde fossielhoudende kalkzandsteenbrokken aangetroffen worden. Het Zand van Wemmel bestaat uit een grijs glauconiethoudend fijn zand met een toename van het kleigehalte naar de top toe. Door deze lithologie is het zand geen aquifer.

Er bevinden zich geen Tardiglaciale en/of holocene afzettingen bovenop de pleistocene sequentie (fig. 1.13).

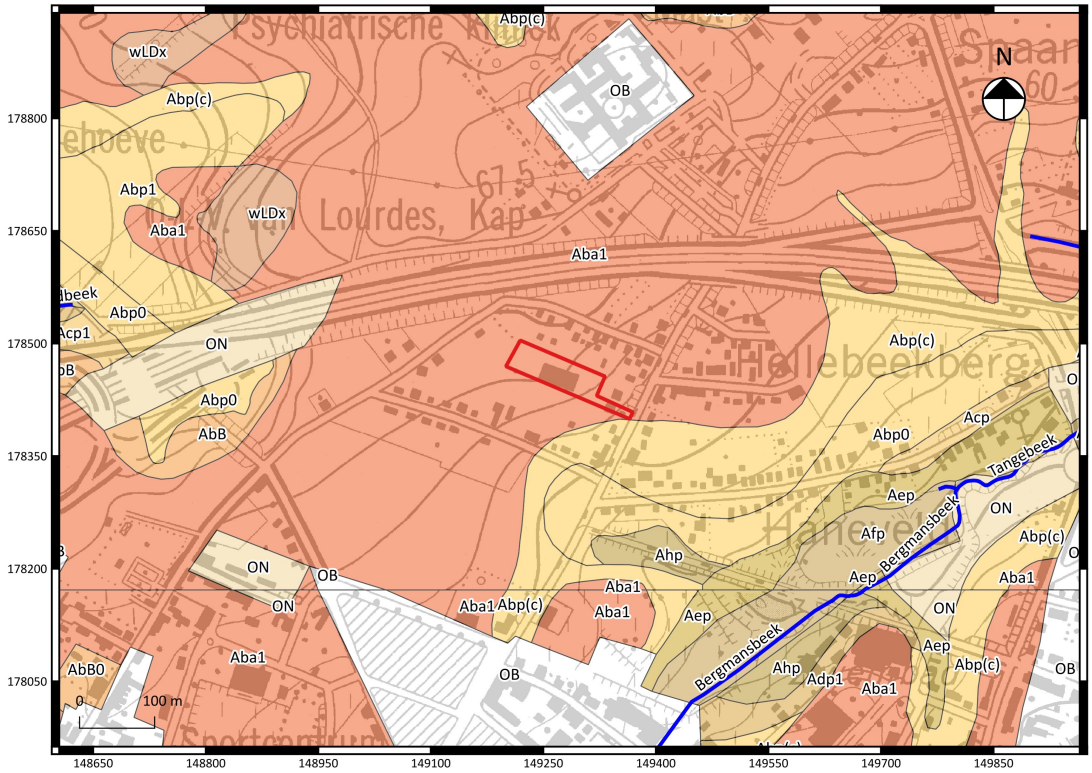

Fig. 1.11: Uittreksel uit de bodemkaart met aanduiding van het projectgebied (Bron: Geopunt Vlaanderen).

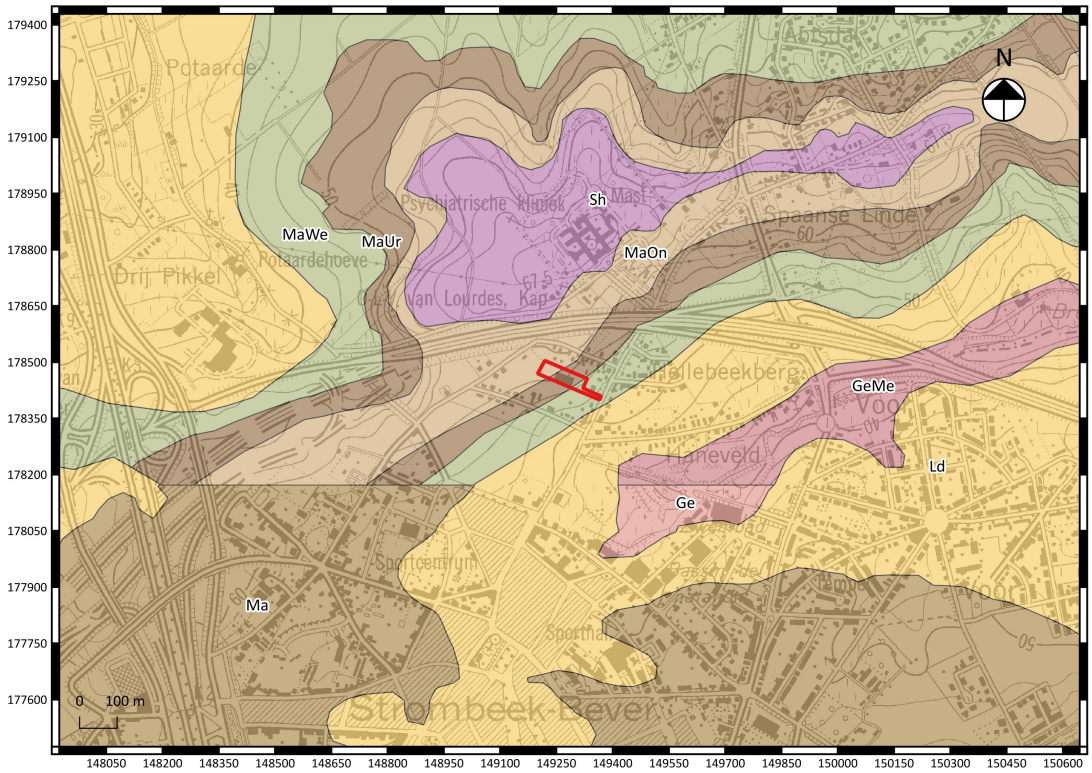

Fig. 1.12: Uittreksel uit de Tertiair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied (Bron: © Geopunt Vlaanderen).

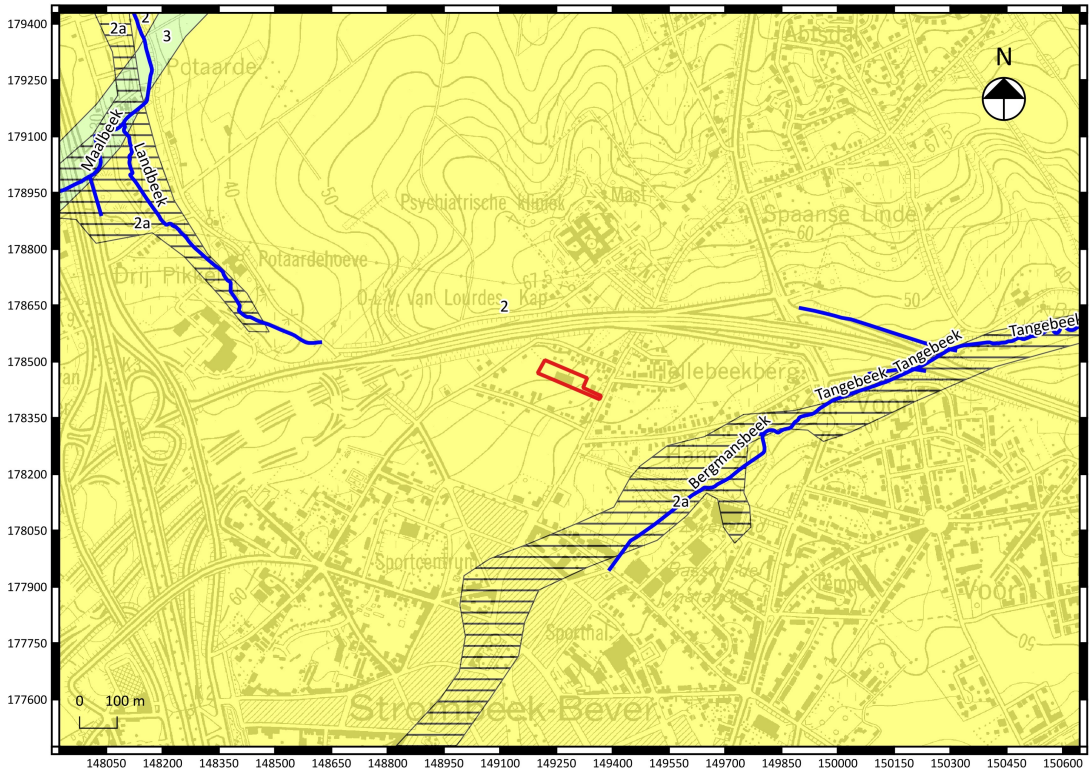

Fig. 1.13: Uittreksel uit de quartair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied

Het projectgebied bevindt zich op ca. 750m ten noorden van de dorpskern van Strombeek. Het terrein grenst aan de Grimbergsesteenweg, een straat die rechtstreeks leidt naar deze bewoningskern. De weg staat al op de Ferrariskaart (fig. 1.14) aangeduid en wordt ook steeds onveranderd op latere kaarten zoals de Poppkaart (fig. 1.15), de Atlas der Buurtwegen (fig. 1.16) en de kaart van Vandermaelen (fig. 1.17) weergegeven. Op al deze kaarten wordt het terrein als landbouwgebied gekarteerd en wordt er binnen het onderzoeksgebied, en in de onmiddellijke omgeving, geen bewoning gesitueerd.

Het grondgebied van Strombeek-Bever wordt gekenmerkt door zeer vruchtbare gronden omringd door een heleboel oude wegen. Binnen dit wegennet kwamen in de gemeente reeds meerdere Romeinse overblijfselen aan het licht. Bij de afbraak van de Sint-Amandskerk van Strombeek in 1869 werden onder het koor funderingen aangetroffen van Romeinse gebouwen die vermoedelijk deel uit maken van een villacomplex. Ter hoogte van de Kleempoel, onder de huidige A12-autosnelweg, werden in 1890 een grote hoeveelheid Romeins bouwmateriaal aangetroffen wat ook op een mogelijke bewoningskern wijst. De ontginning van Strombeek werd verder gezet door een Frankische gemeenschap in de 4de eeuw. De hierdoor ontstane structuur van het ronddorp met omringende velden bleef bestaan tot in de 8ste eeuw. De bewoning viel toen te situeren tussen de huidige Victor Soens-, Wemmel- en Pastorijstraat met ten oosten daarvan de Frankische borcht. Deze werd in de 10de eeuw omgevormd tot hof van de plaatselijke heren, die ondergeschikt waren aan de heren van Meise en de heren van Grimbergen. Tot aan het begin van de 15de eeuw is er sprake van de heren

van Strombeek. De borcht verdween dan uit het dorpscentrum en het gebied kwam rechtstreeks onder beheer van de heren van Grimbergen[4].
In de 7de eeuw zou de regio van Strombeek gekerstend zijn door de Heilige Amandus. Traditioneel wordt gezegd dat hij verantwoordelijk is voor het optrekken van de eerste bidplaats en wijdde hij de geneeskrachtige bron in het dorpscentrum, de Sint-Amandsborre op het Sint-Amandsplein. Deze bidplaats werd in de 10de – 11de eeuw omgevormd tot eigenkerk van de plaatselijke heren. In het begin van de 12de eeuw werd de parochie zelfstandig en werd het altaar geschonken aan de in 1128 opgerichte abdij van Grimbergen. Het toponiem "Strombeek" wordt voor het eerst vermeld in 1132 als *Strumberge,* vervolgens komt het voor als *Strombeke* (1150), *Strumberges* (115), *Strumbecca* (1166), *Strumbeke* (1170), *Strumbeche* (1170-1180), *Strumbec* (1203) en *Strumbeke* (1209)[5].

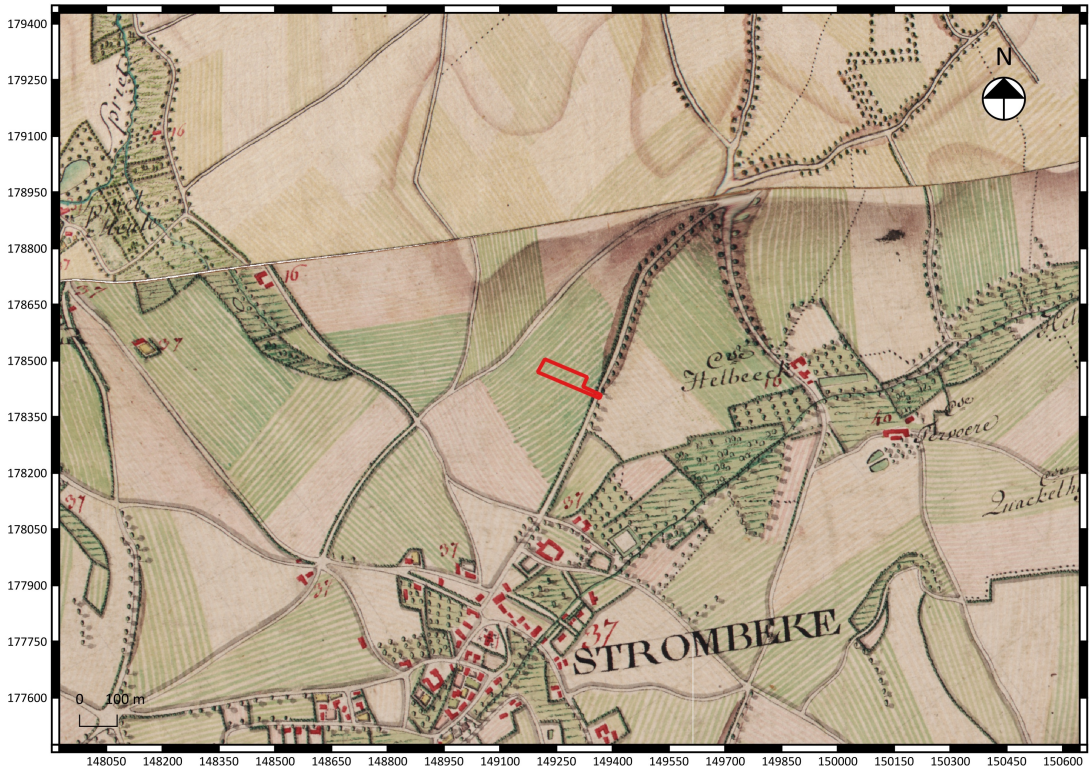

Fig. 1.14: Uittreksel uit de Ferrariskaart (1771-1778) met aanduiding van het projectgebied[6].

[4] https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120644.
[5] Gysseling 1960: 943.
[6] www.geopunt.be

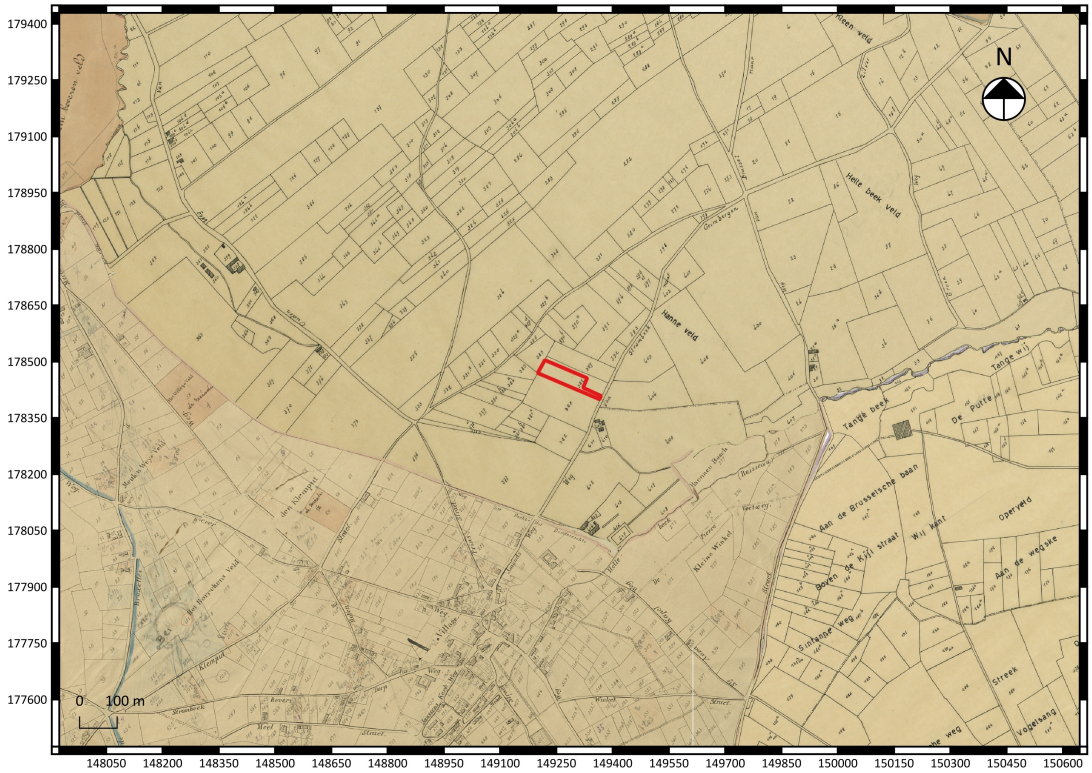

Fig. 1.15: Uittreksel uit de Poppkaart (1842-1879) met aanduiding van het projectgebied[7].

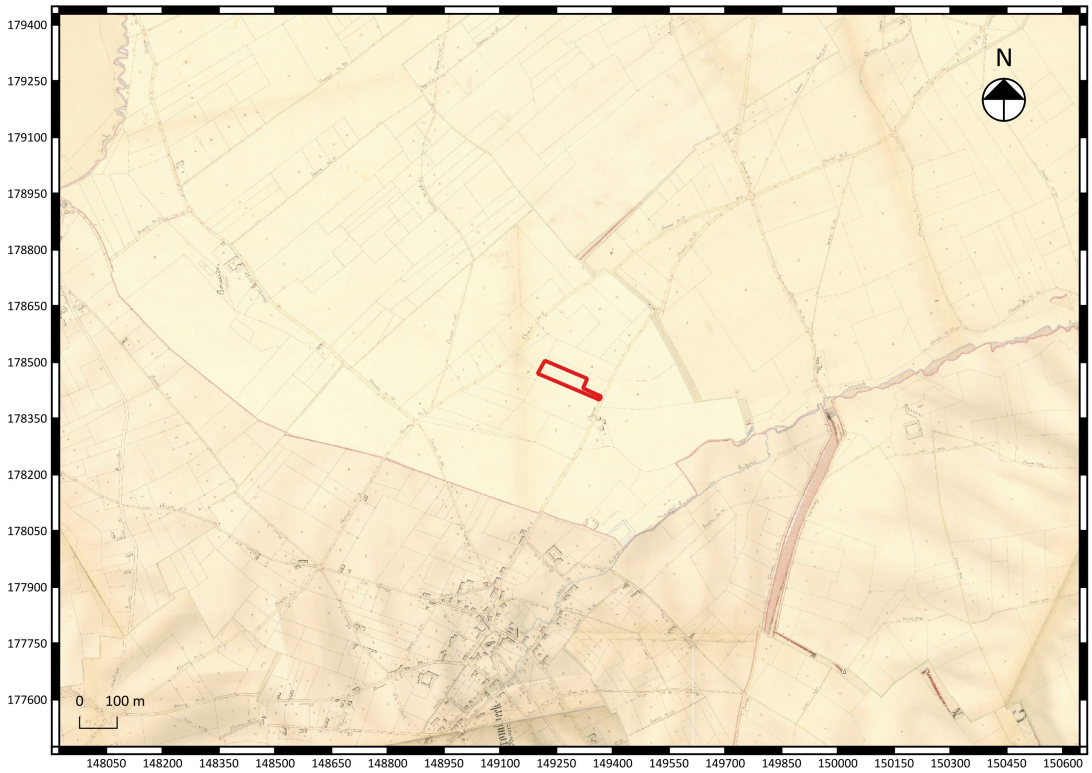

Fig. 1.16: Uittreksel uit de Atlas der Buurtwegen (1841) met aanduiding van het projectgebied[8].

[7] www.geopunt.be

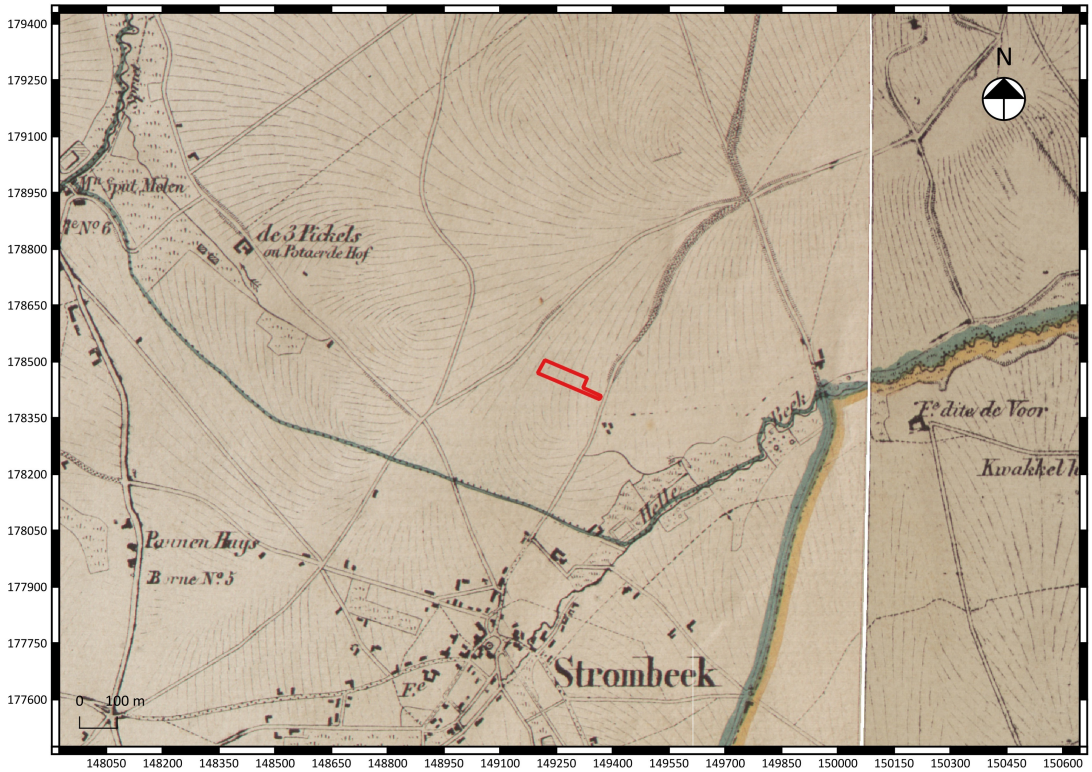

Fig. 1.17: Uittreksel uit de kaart van Vandermaelen (1846-1854) met aanduiding van het projectgebied[9].

Lange tijd behield Strombeek zijn landelijk karakter, pas na de Eerste Wereldoorlog kwam de verstedelijking geleidelijk op gang. Na de aanleg van de Brusselse ring in 1957 was deze ontwikkeling niet meer te stuiten[10]. Pas vanaf een luchtfoto van 1971 (fig. 1.21) is bebouwing te zien binnen het projectgebied. De bebouwing lijkt niet te veranderen op de luchtfoto's van 2000 (fig. 1.22) en 2012 (fig. 1.23).

[8] www.geopunt.be
[9] www.geopunt.be
[10] Verrijken 1954.

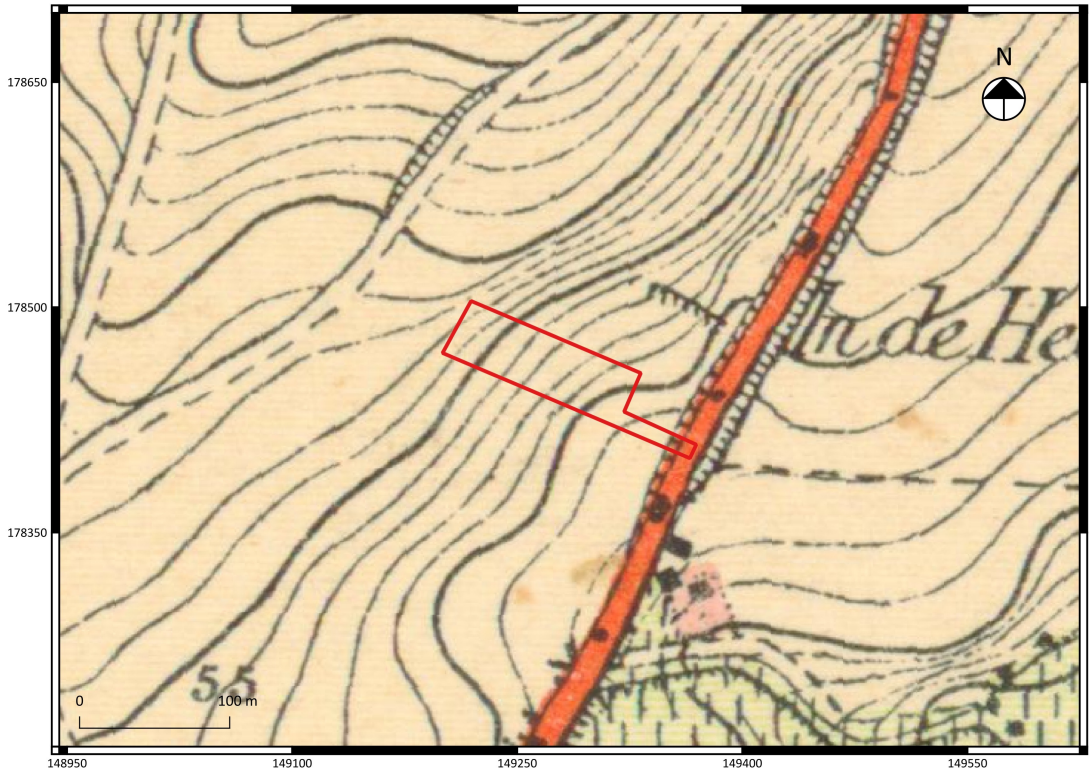

Fig. 1.18: Detail uit de topografische kaart van 1902 met aanduiding van het projectgebied.

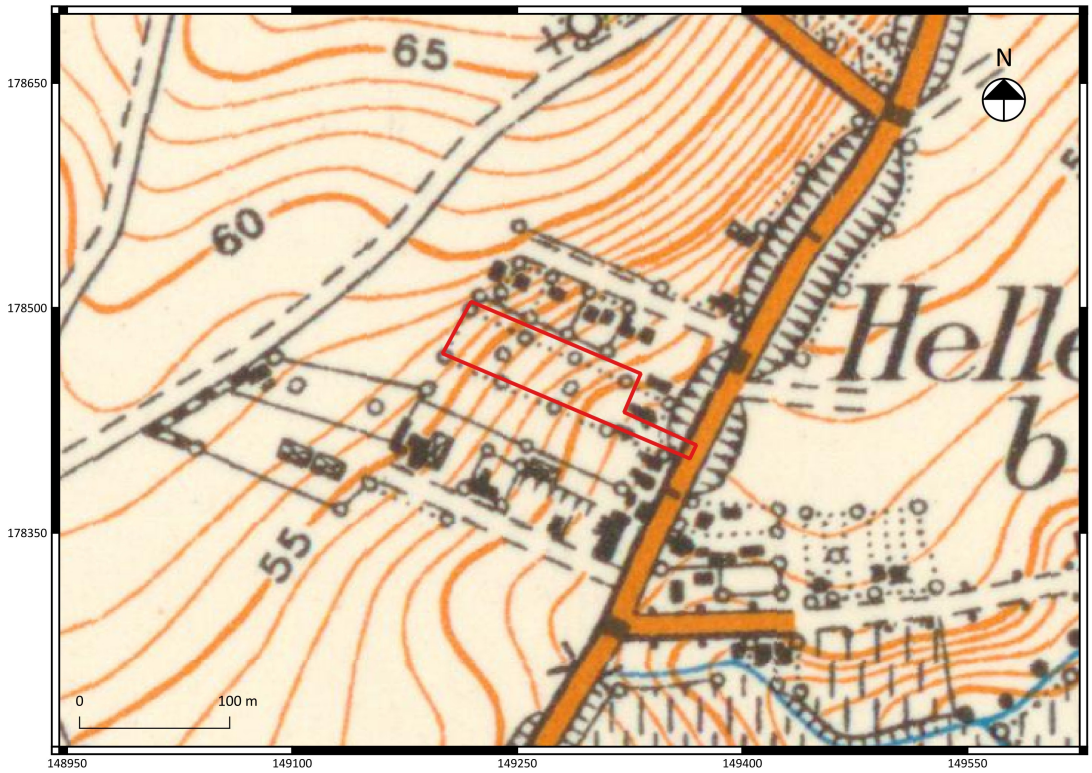

Fig. 1.19: Detail uit de topografische kaart van 1930 met aanduiding van het projectgebied.

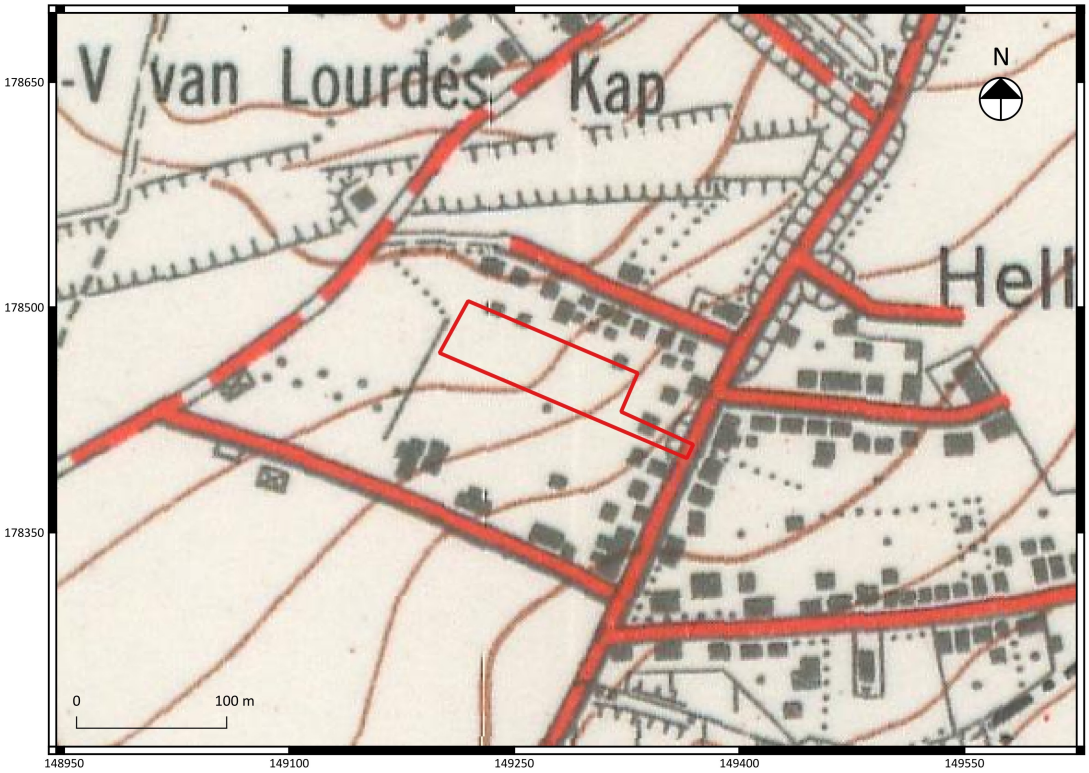

Fig. 1.20: Detail uit de topografische kaart van 1961 met aanduiding van het projectgebied.

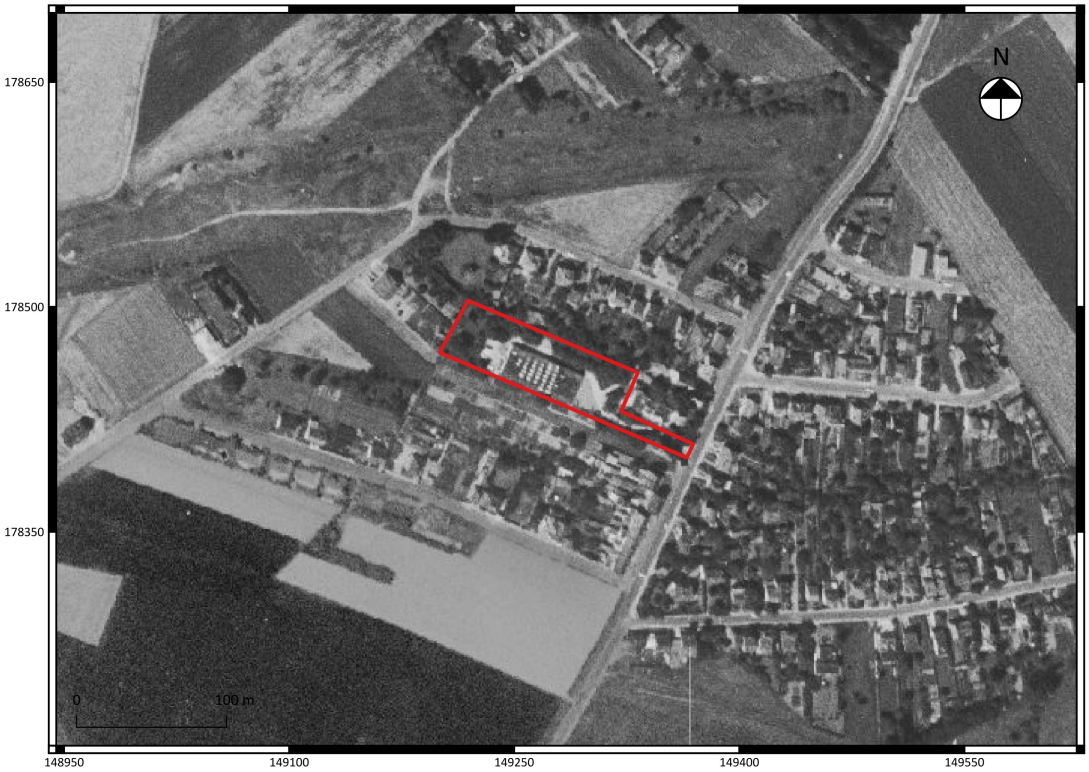

Fig. 1.21: Detail uit een luchtfoto van 1971 met aanduiding van het projectgebied.

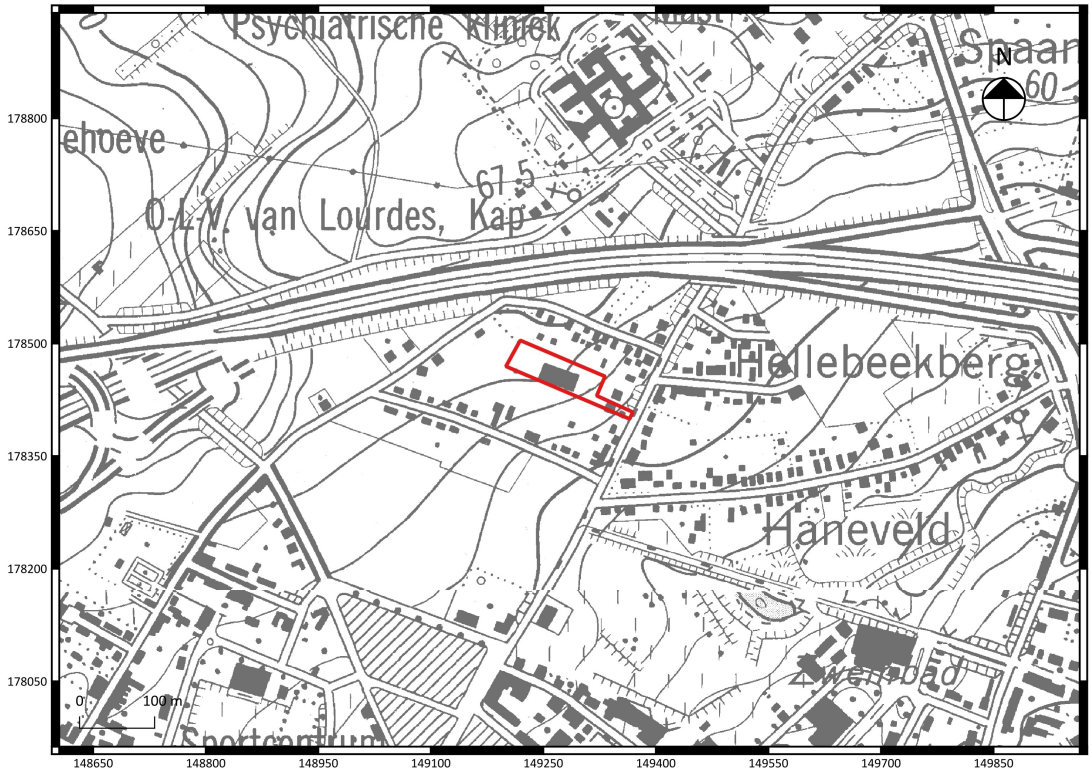

Fig. 1.22: Detail uit de topografische kaart van 1996 met aanduiding van het projectgebied.

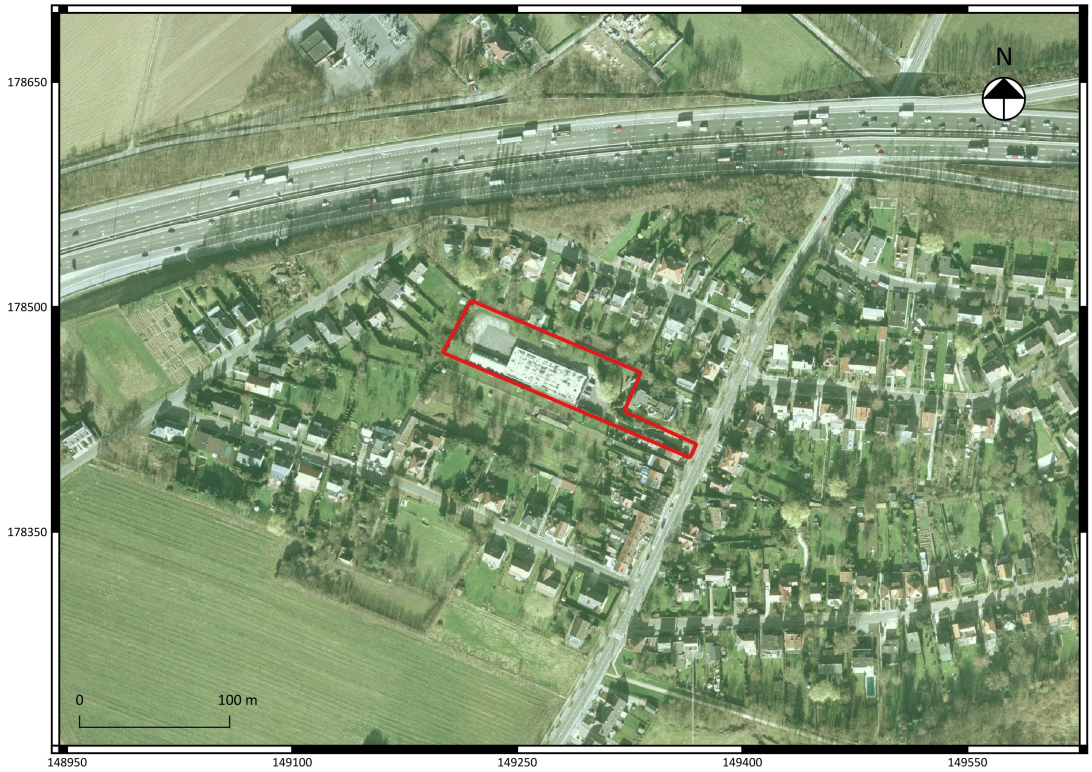

Fig. 1.23: Detail uit een luchtfoto van 2000 met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.24: Detail uit een luchtfoto van 2012 met aanduiding van het projectgebied.

1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied

Tot op heden zijn in de onmiddellijke nabijheid van het projectgebied geen archeologische vindplaatsen gekend[11]. Er zijn in het gebied nagenoeg geen archeologische prospecties uitgevoerd. Het schijnbaar ontbreken van archeologische vindplaatsen kan dus eerder het gevolg zijn van het ontbreken van een systematische archeologische inventarisatie van de regio.

Ten noordwesten van het onderzoeksgebied (CAI 3089) werd onder andere tijdens de aanleg van de A12-autosnelweg een grote hoeveelheid Romeins bouwmateriaal en een stuk maalsteen uit dezelfde periode aangetroffen. De grote hoeveelheid materiaal wijst op Gallo-Romeinse bewoning in de omgeving, mogelijk op een Romeins villa-complex[12].
Ten noordoosten bevindt zich de laatmiddeleeuwse alleenstaande hoeve, het Hof te Hellebeek (CAI 10080)[13].

[11] https://cai.onroerenderfgoed.be
[12] De Maeyer 1940: 24-25.
[13] Delestré 1987: 135-136.

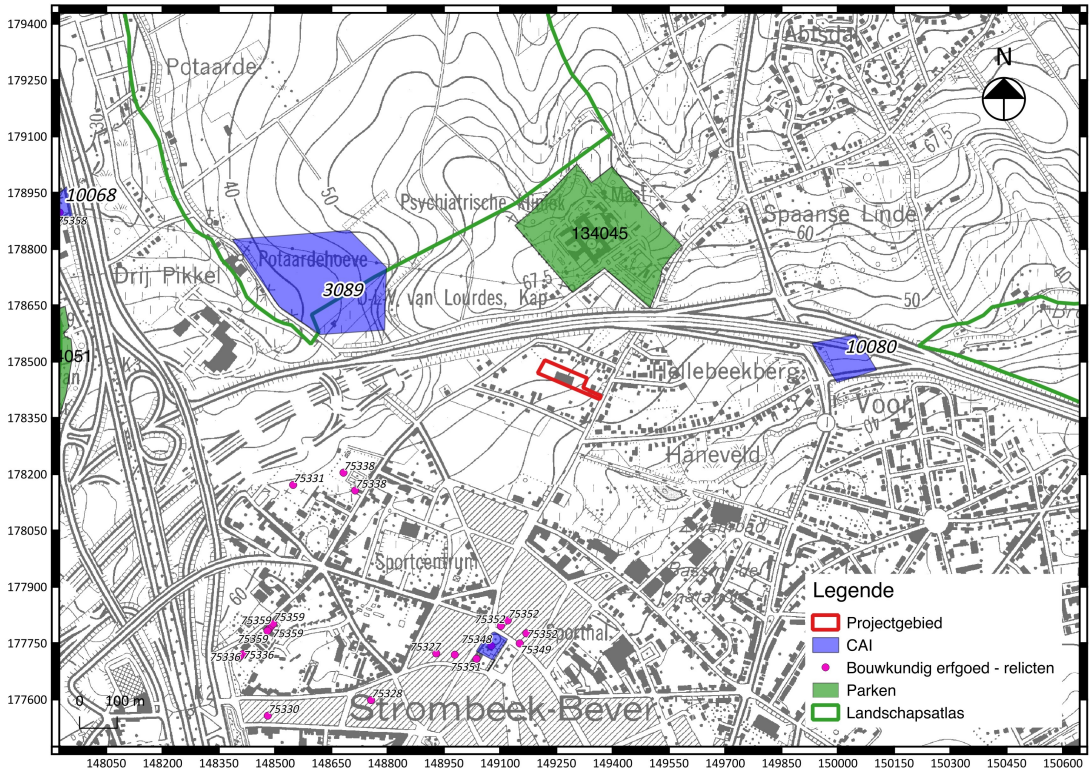

Fig. 1.25: Uittreksel uit de CAI met situering van het projectgebied[14].

1.2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het onderzochte gebied werd in het recente verleden bebouwd en verharding werd aangelegd rondom het gebouw. Deze bouwwerkzaamheden hebben wellicht een negatieve impact gehad op het bewaring van de bodemopbouw. Het terrein was in de eeuwen ervoor wellicht uitsluitend als akkerland in gebruik geweest en is in die periode in elk geval niet bebouwd of bewoond.
Op de bodemerosiekaart staat Grimbergen als sterk erosiegevoelig gekarteerd.

Tot op heden zijn er geen archeologische gegevens bekend over het onderzoeksgebied en de onmiddellijke omgeving ervan. Het ontbreken van gekende sites in de CAI kan echter het gevolg zijn van het gebrek aan archeologische inventarisaties in de wijde omgeving en het landelijke karakter van de omgeving. Ten noordwesten van het onderzochte gebied werd een grote concentratie Romeins bouwmateriaal aangetroffen. Dit kan mogelijk wijzen op een Romeinse aanwezigheid in de nabije omgeving. De aanwezige bodemseries hadden dankzij hun hoge vruchtbaarheid alleszins een grote aantrekkingskracht op de mens. Hierdoor ligt de archeologische verwachting voor grondsporensites vanaf de metaaltijden hoog. De verwachting voor grondsporensites vanaf de late middeleeuwen ligt dan weer laag aangezien een opeenvolging van historisch kaartmateriaal geen bewoning situeert in de omgeving van het projectgebied.
Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een prehistorische artefactensite.

[14] www.agiv.be

1.2.5 Synthese

Het onderzochte gebied werd in het recente verleden bebouwd en verharding werd aangelegd rondom het gebouw. Deze bouwwerkzaamheden hebben wellicht een negatieve impact gehad op het bewaring van de bodemopbouw, maar kunnen niet met zekerheid worden aangetoond. Het terrein was in de eeuwen ervoor wellicht uitsluitend als akkerland in gebruik geweest en is in die periode in elk geval niet bebouwd of bewoond.
Op de bodemerosiekaart staat Grimbergen als sterk erosiegevoelig gekarteerd.

Tot op heden zijn er geen archeologische gegevens bekend over het onderzoeksgebied en de onmiddellijke omgeving ervan. Het ontbreken van gekende sites in de CAI kan echter het gevolg zijn van het gebrek aan archeologische inventarisaties in de wijde omgeving en het landelijke karakter van de omgeving. Ten noordwesten van het onderzochte gebied werd een grote concentratie Romeins bouwmateriaal aangetroffen. Dit kan mogelijk wijzen op een Romeinse aanwezigheid in de nabije omgeving. De aanwezige bodemseries hadden dankzij hun hoge vruchtbaarheid alleszins een grote aantrekkingskracht op de mens. Hierdoor ligt de archeologische verwachting voor grondsporensites vanaf de metaaltijden hoog. De verwachting voor grondsporensites vanaf de late middeleeuwen ligt dan weer laag aangezien een opeenvolging van historisch kaartmateriaal geen bewoning situeert in de omgeving van het projectgebied.
Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een prehistorische artefactensite.

De archeologienota kadert in de aanvraagprocedure voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van de wegenis en de nutsvoorzieningen. De geplande werken betekenen een verstoring van het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief. Bij de aanvraag voor de verkavelingsvergunning werd echter geen advies tot verder onderzoek gegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed.

1.2.6 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek

Het onderzochte gebied werd in het recente verleden bebouwd en verharding werd aangelegd rondom het gebouw. Deze bouwwerkzaamheden hebben wellicht een negatieve impact gehad op het bewaring van de bodemopbouw, maar kunnen niet met zekerheid worden aangetoond. Het terrein was in de eeuwen ervoor wellicht uitsluitend als akkerland in gebruik geweest en is in die periode in elk geval niet bebouwd of bewoond.
Op de bodemerosiekaart staat Grimbergen als sterk erosiegevoelig gekarteerd.

Tot op heden zijn er geen archeologische gegevens bekend over het onderzoeksgebied en de onmiddellijke omgeving ervan. Het ontbreken van gekende sites in de CAI kan echter het gevolg zijn van het gebrek aan archeologische inventarisaties in de wijde omgeving en het landelijke karakter van de omgeving. Ten noordwesten van het onderzochte gebied werd een grote concentratie Romeins bouwmateriaal aangetroffen. Dit kan mogelijk wijzen op een Romeinse aanwezigheid in de nabije omgeving. De aanwezige bodemseries hadden dankzij hun hoge vruchtbaarheid alleszins een grote aantrekkingskracht op de mens. Hierdoor ligt de archeologische verwachting voor grondsporensites vanaf de metaaltijden hoog. De verwachting voor grondsporensites vanaf de late middeleeuwen ligt dan weer laag aangezien een opeenvolging van historisch kaartmateriaal geen bewoning situeert in de omgeving van het projectgebied.
Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een prehistorische artefactensite.

De archeologienota kadert in de aanvraagprocedure voor het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van de wegenis en de nutsvoorzieningen. De geplande werken betekenen een verstoring van het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief. Bij de aanvraag voor de verkavelingsvergunning werd echter geen advies tot verder onderzoek gegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed.

1.2.7 Samenvatting gericht op een niet gespecialiseerd publiek

In het kader van een geplande verkavelingsvergunningsaanvraag werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van het bureauonderzoek alleen kan niet met zekerheid worden aangetoond dat het terrein volledig archeologievrij is.

Bibliografie

Literatuur:

Delestré D.J. 1987: Uit het verleden van Grimbergen, Grimbergen.

De Maeyer R. 1940: De overblijfselen der Romeinsche villa's in België, Antwerpen.

Gysseling M. 1960: *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (voor 1226)*, Tongeren.

Verrijken H.T. 1954: *Strombeek-Bever tot eind 1952*.

Websites (allen geraadpleegd op 26 mei 2016):

https://cai.onroerenderfgoed.be

https://geo.onroerenderfgoed.be

https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120644

https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie

www.cartesius.be

www.dov.vlaanderen.be

www.geopunt.be

www.kbr.be

Bijlagen

Bijlage 1 : Plannenlijst

Projectcode	2016E82				
Onderwerp	Plannenlijst				
Aanmaker alle plannen	Wouter Yperman				
Plannummer/fig.	Type	Onderwerp	Schaal	Analoog/Digitaal	Datum
1/1.1	Topo 1996	Locatie onderzoeksgebied	1/10.000	Analoog	21-9-2016
2/1.3	Kadaster 2016	Locatie onderzoeksgebied	1/5.000	Digitaal	21-9-2016
3/1.4	Bouwplan	Verkavelingsplan		Digitaal	
4/1.5	Bouwplan	Bestaande toestand		Digitaal	
5/1.6	Digitaal hoogtemodel	hoogte	1/10.000	Digitaal	
6/1.7	Digitaal hoogtemodel	Hoogte	1/2.500	Digitaal	
7/1.8		Terreinsnede		Digitaal	
8/1.9	Bodemerosiekaart	Bodemerosie	1/10.000	Digitaal	
9/1.10	Bodembedekkings-kaart	Bodembedekking	1/10.000	Digitaal	
10/1.11	Bodemkaart	Bodemopbouw	1/10.000	digitaal	
11/1.12	Tertiairgeologische kaart	Tertiar (1989-2001)	1/10.000	Analoog & digitaal	
12/1.13	Quartairgeologische kaart	Quartair (1991-2005)	1/10.000	Analoog & digitaal	
13/1.14	Historische kaart	Ferraris (1777)	1/2.500	Analoog	21-9-2016
14/1.15	Historische kaart	Popp (1842-1879)	1/2.500	Analoog	21-9-2016
15/1.16	Historische kaart	Buurtwegen (1840)	1/2.500	Analoog	21-9-2016
16/1.17	Historische kaart	Vandermaelen (1846-1852)	1/10.000	Analoog	21-9-2016
17/1.18	Topografische kaart	Topografische kaart 1902	1/2.500	Analoog	21-9-2016
18/1.19	Topografische kaart	Topografische kaart 1930	1/5.000	Analoog	21-9-2016
19/1.20	Topografische kaart	Topografische kaart 1961	1/2.500	Analoog	21-9-2016
20/1.22	Topografische kaart	Topografische kaart 1996	1/2.500	Analoog	21-9-2016

21/1.25	CAI	Gekende archeologische sites	1/10.000	Digitaal	21-9-2016
22/ 2.1	Syntheseplan	Zone geselecteerd voor verder onderzoek	1/2.500	Digitaal	26-9-2016
23/2.2	Syntheseplan	Projectie sleuvenplan op kadaster	1/2.500	Digitaal	26-9-2016

Bijlage 2: Fotolijst

Projectcode	2016E82		
Onderwerp	Fotolijst		
Nummer / fig.	type	Vervaardiging	Onderwerp
1 /Voorblad	Luchtfoto 2012	Digitaal	Impressie terrein - detail
2/1.21	Luchtfoto 1971	Analoog	Impressie terrein - detail
3/1.23	Luchtfoto 2000	Analoog	Impressie terrein - detail
4/1.24	Luchtfoto 2012	Digitaal	Impressie terrein - detail

Gemeente Grimbergen
Derde afdeling – Sectie G
Nr 388 h 2 en 388 K 2 deel
Grimbergsesteenweg 70/72
Schaal: 1/250
Verkavelingspan met wegenis

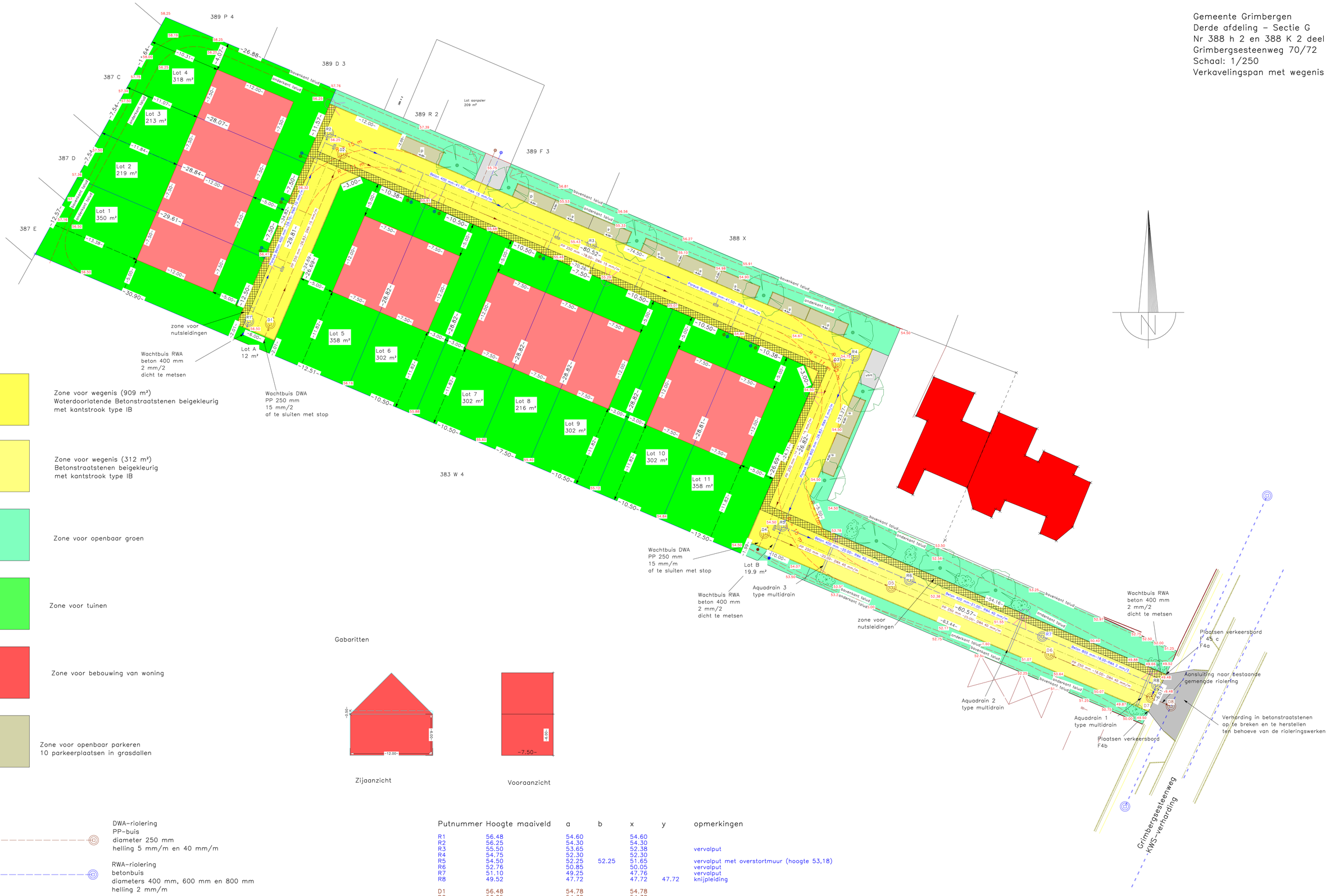

Zone voor wegenis (909 m²)
Waterdoorlatende Betonstraatstenen beigekleurig
met kantstrook type IB

Zone voor wegenis (312 m²)
Betonstraatstenen beigekleurig
met kantstrook type IB

Zone voor openbaar groen

Zone voor tuinen

Zone voor bebouwing van woning

Zone voor openbaar parkeren
10 parkeerplaatsen in grasdallen

Gabaritten

Zijaanzicht

Vooraanzicht

DWA-riolering
PP-buis
diameter 250 mm
helling 5 mm/m en 40 mm/m

RWA-riolering
betonbuis
diameters 400 mm, 600 mm en 800 mm
helling 2 mm/m

56.14 Hoogtepunt te realiseren hoogte

Waterslikker – breedte 33 cm

Openbare verlichting

Putnummer	Hoogte maaiveld	a	b	x	y	opmerkingen
R1	56.48	54.60		54.60		
R2	56.25	54.30		54.30		
R3	55.50	53.65		52.38		vervalput
R4	54.75	52.30		52.30		
R5	54.50	52.25	52.25	51.65		vervalput met overstortmuur (hoogte 53,18)
R6	52.76	50.85		50.05		vervalput
R7	51.10	49.25		47.76		vervalput
R8	49.52	47.72		47.72	47.72	knijpleiding
D1	56.48	54.78		54.78		
D2	56.25	54.38		54.38		
D3	54.75	53.21		53.21		
D4	54.50	52.81	52.81	51.70		vervalput
D5	52.92	50.94		50.10		vervalput
D6	50.85	49.14		48.29		vervalput
D7	49.52	47.67	47.71	47.67		

De zones voor wegenis, openbaar groen en openbaar parkeren zullen kosteloos worden overgedragen in het openbaar domein